

Karijoki

TARKASTUSLAUTAKUNNAN

**ARVIINTIKERTOMUS
2021**

SISÄLLYSLUETTELO:

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2021	3
Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	3
Arvioinnin toteuttaminen	3
TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA TULOKSELLISUUS.....	4
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	4
Talousarvion toteutuminen tilikaudella.....	4
Toiminnallisten tavoitteiden arviointi.....	6

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2021

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Karijoen kunnan ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Niiden toiminta on kunnan muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat kunnanvaltuutettuja. Valtuusto on valinnut kokouksessaan 23.8.2021 toimikaudekseen 2021-2025 tarkastuslautakunnan, joka on arviointikauden 23.8-31.12.2021 ajan toiminut seuraavassa kokoonpanossa.

Varsinainen jäsen

Jari Malm, pj
Anniina Saaranluoma, vpj
Tarja Hautaviita

Henkilökohtainen varajäsen

Petri Ahola
Kirsi Jönkkäri
Mirka Nukarinen

Tarkastuslautakunnan kokoonpano arviointikauden 1.1-22.8.2021 ajan toiminut seuraavassa kokoonpanossa:

Varsinainen jäsen

Jari Malm, pj
Marko Peräsaari, vpj
Riitta Saaristo

Henkilökohtainen varajäsen

Kim Tasanko
Petri Ahola
Carita Latikka

Kunnanvaltuusto valitsi 4.4.2017 Karijoen kunnan vuosien 2017-2020 ja option vuosille 2021-2022 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n. Kunnanvaltuusto valitsi 14.6.2021 käyttää option vuodelle 2021. Vastuullisena tilintarkastajana arviointikaudella 2021 toiminut JHT, HT Tuula Ylikangas ja tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut tarkastaja Sanna Peuranen. Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen toteutumisesta ja keskeisistä havainnoista.

Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta kokoontui arviointikauden aikana yhteensä seitsemän kertaa. Tarkastuslautakunnan työ on pohjautunut kunnallisen päätöksenteon sekä kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen seurantaan ja tarkasteluun sekä viranhaltijoiden haastatteluihin. Tarkastuslautakunnan kuultavina on ollut kunnanjohtaja ja hallintopäällikkö.

Tarkastuslautakunnan järjestäytymiskokous oli 13.1.2022, siellä kuultiin ja merkittiin tiedoksi tilintarkastajan työsuunnitelman vuodelle 2021. Kokouksessa 7.2.2022 hyväksyttiin arviointisuunnitelma. Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 22.2.2022 hyväksynyt kuntalain 84 §:n mukaisten sidonnaisuusilmoitusten päivitykset ja saattanut ne valtuustolle tiedoksi.

Vuodelle 2021 asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden arviointi perustuu pääasiassa kunnanhallituksen laatimaan tilinpäätöskirjaan, lautakunnan kuulemisiin sekä lautakunnan jäsenten havaintoihin heille toimitettujen toimielinten pöytäkirjojen perusteella.

Arvioinnin toteuttamisessa ja arviointikertomuksen laadinnassa on huomioitu tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet, kuten lautakuntien jäsenyydet/varajäsenyydet.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA TULOKSELLISUUS

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kunnanhallitus on toimintakertomuksessa esittänyt eri tulosalueiden toiminnallisia tavoitteita ja niiden saavuttamista. Toiminnan voidaan katsoa olleen olennaisilta osin tavoitteiden mukaista.

Talousarvion toteutuminen tilikaudella

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 493 472 euroa. Tulos ylitti talousarvion, sillä vuoden 2021 talousarviossa ja talousarvion muutoksessa tuloksen arvioitiin olevan 412 074 euroa ylijäämäinen. Talousarvioon verrattuna tulos toteutui 81 398 euroa parempana. Käyttötalouden toimintatuotot olivat 1,252 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion 29 267 eurolla. Toimintakulut olivat 10,064 miljoonaa euroa. Kasvua vuoteen 2020 oli 58 000 euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Karijoen kunnan tuloveroprosentti nousi 0,5 % vuonna 2021 tilikauden 2020 tasolta, ollen 22,50 %. Verotulot ja valtionosuudet olivat yhteensä 9,62 milj. euroa. Verotulot ylittivät talousarvion arvioidusta 69 288 euroa ja valtionosuudet ylittivät talousarvion 12 516 eurolla. Verotulot jatkoivat nousua vielä 2021. Valtionosuuksien poikkeama selittyy valtion ylimääräisillä koronakompensatioilla.

Vuosikateen muodostuminen

Tilikauden vuosikate (tulos ennen poistoja) toteutui 0,794 milj. euroa positiivisena: tilikauden tulot riittivät kattamaan tilikauden kulut. Tilikauden toimintakulut nousivat tilikaudella 9,883 miljoonaan, kun vuonna 2020 vastaava lukema oli 9,291 milj.

Toimintakulut ylittivät arvioidun 27 738 eurolla, talousarvion toteuman ollen näin 100,3 prosenttia. Henkilöstökuluissa toteuma oli 99,6 %. Myös palveluiden ostot olivat tilikaudella ennakoitua toteuman ollessa 99,3 prosenttia. Ostot tilikaudella toteuma oli 114,8 %, ylitys johtuu suurimmaksi osaksi energian hinnan noususta.

Käyttötalouden toimintatuotot olivat ennakoitua hiukan suuremmat ollen tilikaudella 1,252 milj. euroa, mikä ylitti talousarvion 29 267 eurolla. Tilikauden poistot olivat yhteensä 0,301 milj. euroa ja tilikauden tulos poistojen jälkeen ylijäämäinen 794 250 euroa.

Investointien toteutuminen

Vuoden 2021 muutetussa talousarviossa investointeihin oli varattu yhteensä 225 044 euroa.

Lopulliset investointimenot olivat 211 276 euroa. Investoinnit toteutettiin näin ollen tilikaudella suunnitelman mukaisesti olennaisin osin. Investointisuunnitelmasta on valtuuston päätöksellä siirretty kohteita seuraavalle tilikaudelle.

Lainakannan muutokset

Karijoen kunnan pitkäaikaisia lainoja ei lisätty tilikaudella talousarvio tavoitteiden mukaisesti 0,3 milj. eurolla vaan niitä lyhennettiin 0,7 milj. eurolla. Kunnan lainakanta oli tilikauden lopussa 1,699 milj. euroa.

Kuntakonserni

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonsernia koskevista olennaisista tapahtumista sekä kuntakonsernin valvonnan järjestämisestä. Konserninohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 16.12.2019 § 11 ja se on tullut voimaan 1.1.2020.

Konsernin tilikauden vuosikate oli 1,116 milj. euroa (2,083 vuonna 2020) ja tilikauden poistot 0,53 milj. euroa. Tilinpäätössiirtojen ja verojen jälkeen tilikauden tulos oli 0,584 milj. euroa ylijäämäinen.

Myös konsernin rahoitusasema parani huomattavasti tilikaudella. Kun kertynyttä ylijäämää konsernitaseessa oli vuonna 2020 1,923 milj. euroa, vuoden 2021 päätteeksi ylijäämää oli 2,507 milj. Kuntakonsernin omavaraisuusaste oli 54 prosenttia. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 48,59 prosenttia.

Yhteenveto taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Talousarviossa 2021 asetettiin seuraavat strategiset tavoitteet vuodelle 2021:

- Perheystävällisyys
- Kuntalaisten hyvinvointiin panostaminen
- Yhteistyö alueellisesti
- Yrittämyönteisyys
- Henkilöstön jaksamisesta huolehtiminen
- Kuntalaisten osallistaminen
- tuloveroprosentti nostetaan 22,5 %
- Toimialojen tulee huolehtia maksut ja taksat ajan tasalle
- Ulkoisia menoja tulee vähentää 5 % talousarvion 2020 tasosta
- investoinneista neuvotellaan kunnanjohtajan kanssa
- talouden tasapainottamista jatketaan

Kuntaa koskevat strategiset taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella olennaisin osin. Kunnan rahoitustilanne huononi vuoden aikana. Tuloveroprosenttia jouduttiin nostamaan tilikaudella 2021, mutta tilikaudella 2022 se pysyy samana. Investoinnit toteutettiin olennaisin osin muokatun investointisuunnitelman mukaisesti ja menoja saatiin vähennettyä tilikaudella.

Kertynyttä ylijäämää on taseessa tilikauden 2021 päätteeksi 3,11 milj. euroa, kun sitä vuotta aiemmin oli 2,61 milj. euroa.

Tilikauden tulos pysyi edelleen positiivisena. Valtionosuuksia (5,43 milj. euroa) nosti vielä koronakompensaatio, mutta ne eivät yltäneet 2020 tasolle (5,84 milj. euroa) ja verotulot ovat nousseet edellisistä vuosista. Toimintakulut olivat 2021 9,88 milj. euroa ja 2020 9,29 milj.€ näin ollen kulut kasvoivat edellisestä vuodesta, mutta eivät ole vielä koronapandemiaa edeltävän ajan tasolla vuonna 2019 10,2 milj. euroa. Talouden tasapainottamisen voidaankin nähdä onnistuneen tilikaudella tavoitteiden mukaisesti.

Talousarvion toteutumista tulee seurata aktiivisesti kunnanhallituksessa ja kunnan valtuustossa. Talousarvion ylitykset ja alitukset tulee hyväksyttäväksi valtuustossa tilikauden loppuun mennessä. Uuden kuntatalouden tilastoinnin raportointi muuttui 2022 neljännesvuosittain tehtäväksi, jonka voisi tuoda julki valtuustolle. Näin valtuusto saisi ajantasaisen tiedon talousarvion seurantaan varten. Toimintakuluissa tapahtui talousarvio ylityksiä mm. työllisyyspalveluissa 24.664 eurolla, varhaiskasvatus 15.773 eurolla, kiinteistöt 79.517 eurolla ja tukipalvelut 15.149 eurolla. Toimintakulujen alituksia oli mm. vapaa-aika palveluissa -32.322 eurolla, kirjastolla -13.804 eurolla, peruskoululla -26.551 eurolla sekä sosiaali- ja terveystaloudella -24.100 eurolla. Investointikohteiden osalta tapahtui pieniä ylityksiä ja alituksia.

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan talouden positiiviseen kehitykseen vaikuttivat kunnan omat tasapainottamistoimet sekä valtion kohonnut rahoitus. Tarkastuslautakunta painottaa talousarvion ajantasaisen seurannan tärkeyttä valtuustossa ja kiinnittämään edelleen huomion talouden tasapainoon myös jatkossa.

Toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Tilikauden aikaisten tavoitteiden toteutumista on arvioitu tilinpäätöksessä laajasti. Alle valittu arvioitavaksi kunnan perustehtävän kannalta olennaisimmat toiminnalliset tavoitteet. Kunnan tehtävänä on kuntalain 1 § mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointi ja

alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Yleinen hallinto

Yleisen hallinnon strategisena tavoitteena on lisätä päätöksenteon avoimuutta ja kuntalaisten osallistamista sekä huolehtia talouden pysymisestä tasapainoisena. Valtuusto kokoontui tilikaudella 5 kertaa ja käsitteli 64 asiaa, joiden toimeenpanosta vastasi kunnanhallitus. Kunnanvaltuusto käsitteli kokouksissa asioita, joille sille on kuntalain 14 § osoitettu päätösvalta. Yleishallinnon tulos oli tilikaudella -185 107 euroa, mikä alitti tilikauden talousarvioraamin 30 273 eurolla.

Elinkeinotoiminnan kehittäminen

Elinkeinotoiminnan kehittämisen tavoitteena on luoda pysyviä työpaikkoja alueelle sekä kehittää elinkeinoelämän valmiuksia. Vuoden 2021 tavoitteena oli yrittäjyyden toimintaedellytysten parantaminen ja yrittäjyyteen kannustaminen. Asiassa auttaa Isojoen kunnan kanssa yhteinen yritys- ja elinvoimakoordinaattori, ja näin yritykset saavat tarvitsemaansa asiantuntija apua läheltä. Lisäksi yritys- ja elinvoimakoordinaattori on ollut mukana useassa projektissa 2021 aikana. Elinkeinotoiminnan tulos oli tilikaudella -71 341 euroa ja se alitti talousarvioraamin 20 102 euroa.

Sosiaali- ja terveystaloudet

Sosiaali- ja terveystalouksien tavoitteena on, että Suupohjan yhteistoiminta-alueella palvelut tuotetaan tilaaja-tuottaja-mallilla. Lisäksi yhteistoimintalautakunnan palvelutilauksessa oli omat painopistealueensa vuodelle 2021. Kunnan tilinpäätöksessä on selostettu laajasti kuntayhtymän ja yhteistoimintalautakunnan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Sosiaali- ja terveystalouksien tilikauden tulos oli -6,121 milj. euroa, joka alitti talousarvioraamin 24 100 eurolla.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kehitys oli vuoden aikana Karijoella maltillinen.

Peruskoulut ja yhteiset koulut

Peruskoulujen tavoitteena oli antaa opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kohdentaa käytettävissä olevat resurssit siten, että opetus säilyy tasokkaana, tasa-arvoisena, turvallisena ja ilmapiiristä tulee oppimista tukeva sekä edistää lapsen/nuoren kasvua sekä vastuun ottamista omasta elämästään. Perusopetuksen tilikauden tulos oli -583 045 euroa, joka alitti talousarvioraamin 26 551 eurolla. Vuoden 2021 perusopetuksen vaikutti edelleen koronaepidemia tautitilanteen ja karanteenijaksojen muodossa. Karijoen koulu sai Opetushallitukselta jatkoa hankerahoitukselle erityis- ja pienryhmäopetuksen lisäresursseihin. Oppilastietojen tiedon keruulle ei ole varahenkilöjärjestelmää.

Yhteisten koulujen tavoitteena on taata mahdollisuudet selviytyä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Yhteisten koulujen tilikauden tulos oli -430 613, joka lähes täsmää talousarvio raamiin.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena oli toteuttaa toimintaa varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti sekä toteuttaa esiopetusta perusopetuslain ja esiopetuslain mukaisesti. Koronaepidemia vaikutti edelleen toimintaan, mutta hoidossa olevien lasten määrä pysyi samansuuruisena läpi vuoden 2021. Varhaiskasvatuksen tilikauden tulos oli -726 026 euroa, joka lähes täsmää talousarvio raamiin.

Kirjasto ja kulttuuri

Kirjasto ja kulttuuritoimeen vaikutti edelleen koronaepidemia ja se laski edelleen lainausmäärää 3,84 %, mutta e-kirjojen lainamäärät lisääntyivät 8%, mikä voi kuvastaa kirjaston käyttötavan muutosta. Omatoimikirjasto jatkoi edelleen toimintaa ja uusia käyttäjiä rekisteröityi.

Kirjaston tulos oli tilikaudella -100 070 euroa, joka alitti talousarvioraamin 13 804 eurolla. Kulttuuritoimen tulos oli -23 388 euroa, joka alitti talousarvioraamin 2 853 eurolla.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten liikuntaharrastusta ja tukea kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Koronasta huolimatta tapahtumat lisääntyivät vuoden 2021 aikana. Järjestettiin erilaisia kuntokampanjoita, joihin osallistui hyvin ihmisiä. Lisäksi paikallisia liikuntajärjestöjä tuettiin 4 820 eurolla. Vapaa-aikapalveluiden tulos oli tilikaudella -222 418 euroa, mikä alitti talousarvioraamin 32 322 eurolla.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tavoitteena on edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän rakennetun ympäristön muodostumista. Rakennusvalvonnassa myönnettyjen erilaisten lupien määrä on lisääntynyt tilikaudella. Vuonna 2021 lupia myönnettiin 25 kpl kun taas vuonna 2020 vastaava lukema oli 37 kpl. Yksityisteiden kunnossapitoa avustettiin 10 000 eurolla. Talousarvioon oli varattu 1 500 euroa jaettavaksi tiekunnilla siltojen ja isojen siltarumpujen uusimiseen sekä liikenneturvallisuutta parantaviin korjauksiin.

Avustussummaa ei kuitenkaan jaettu, koska yhtään hakemusta ei tullut.

Rakennusvalvonnan tulos oli tilikaudella -44 160 euroa, joka alitti talousarvioraamin 2 415 eurolla.

Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuksen yhteydessä huomattiin sisäisen valvonnan ohjeen olevan vuodelta 2005. Tarkastuslautakunta suosittelee ohjeen päivittämistä ja opetustoimeen varahenkilöjärjestelmää oppilastietojen keruuseen.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tilinpäätöksen ylijäämä 493 471,77 euroa on hyvä tulos edelleen koronasta toipuvassa kuntataloudessa. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan oma toiminta on pääosin järjestetty taloudellisesti ja tavoitteiden mukaisesti. Taloutta on onnistuttu tasapainoittamaan tilikauden aikana. Kunnan rahoitusaseman turvaamiseksi on kuitenkin tehtävä talouden tasapainottamissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä myös seuraavalla tilikaudella.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2021 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää kunnanhallitukselta selvityksen arviointikertomuksessa esitettyihin asioihin, niin että ne voidaan käsitellä valtuuston syyskauden kokouksessa.

Karijoella 24.5.2022

Jari Malm
puheenjohtaja

Anniina Saaranluoma
varapuheenjohtaja

Tarja Hautaviita
jäsen